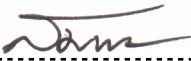

สมาพร คล้ายวิเชียร : จิตรกรรมสื่อผสม : ความกลัวในวิถีชีวิต. (PAINTING MIXED MEDIA : FEAR IN THE WAY OF LIFE) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศ.ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 201 หน้า.

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์จิตรกรรมสื่อผสม : ความกลัวในวิถีชีวิต มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารวบรวมความเชื่อของไทยเกี่ยวกับความกลัวในวิถีชีวิตที่ถ่ายทอดออกมาเป็นสัญลักษณ์ในการป้องกันภัย แล้วนำสัญลักษณ์ตามความเชื่อที่ได้ศึกษามาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสม ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนคือ 1) ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านศาสนา ความเชื่อ จิตวิทยา และศิลปะ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย (R₁) 2) สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสม (D₁) 3) วิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมในด้านรูปแบบ ความงาม และการสื่อความหมาย (R₂) โดยใช้ทฤษฎีสีของโคบายาชิ ทฤษฎีการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธระหว่างส่วนมูลฐานทางศิลปะและหลักการทางศิลปะของ ยีน มิทเลอร์

ผลการวิจัยพบว่า 1) พื้นฐานความกลัวของคนไทยเป็นความกลัวต่อภัยที่มองไม่เห็นตัว ซึ่งเกิดมาจากความรู้สึกไม่อยากประสบสิ่งที่ไม่ดีแก่ตัวเอง รู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยในชีวิต การงาน วิธีจัดการความกลัวชนิดนี้คือหาสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาเป็นเครื่องป้องกัน สิ่งศักดิ์สิทธิ์มักพบในสัญลักษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็นสิ่งประดิษฐ์ สัตว์ และสี คนไทยนิยมใช้สีในเรื่องสิริมงคล ฤกษ์ อำนาจ วาสนา 2) การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมมีมูลเหตุมาจากความกลัวของผู้วิจัยที่กลัวจะไม่ได้ในสิ่งที่ปรารถนาและกลัวจะได้ในสิ่งที่ไม่ปรารถนา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีวิธีขจัดความกลัวของตนเองจากความเชื่อที่ถูกถ่ายทอดมา โดยเลือกใช้ไยแมงมุมและอัญมณีมาเป็นสัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์ ซึ่งไยแมงมุมเป็นสัญลักษณ์สื่อถึงการดักจับสิ่งที่ปรารถนาและการป้องกันภัย เพราะเชื่อวไยแมงมุงมีความเป็นสิริมงคล ด้านกายภาพเป็นที่อยู่อาศัยอันปลอดภัยและเป็นกับดัก ทางด้านรูปทรงมีรูปทรงที่อิสระสามารถก่อเป็นรูปทรงอย่างไรก็ได้ ตามแต่แมงมุนั้นจะถักทอไยไปยึดเกาะกับวัตถุใดๆ ส่วนอัญมณีเป็นสัญลักษณ์สื่อถึงสิ่งที่ผู้วิจัยปรารถนา เพราะเชื่อว่า อัญมณีมีพลาสมาพลังบำบัดให้พบแต่ สุข ความเจริญ ความมั่งมี ด้วยเหตุนี้ จึงใช้รูปทรงของไยแมงมุมและอัญมณีในการสร้างสรรค์ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของลัทธิปรัญที่เชื่อว่า ความงามเป็นคุณสมบัติของวัตถุ จึงทำการวาดเส้นที่ละเส้น ติดคริสตัลที่ละเม็ด ฉะนั้น ในผลงานสร้างสรรค์จึงประกอบด้วย เส้น จุด และสี ซึ่งส่งผลให้ผลงานสร้างสรรค์มีรูปแบบลักษณะ กึ่งนามธรรมที่มีความงามเกิดจากสีสันอันกลมกลืนของเส้นที่บรรจงวาดอย่างปราณีต ละเอียดอ่อน และความงามอันเกิดจากการส่องประกายแวววาวของคริสตัล เมื่อเห็นผลสำเร็จของผลงานก็ทำให้เกิดเป็นความสุข ความปิติ ท้ายที่สุดพบว่า กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะส่งผลสู่การบำบัดตนเองในขั้นสูง เพราะมีคุณค่าทางการบำบัดจิตใจ ก่อให้เกิดสุนทรียะ คือ ทำให้ลืมเรื่องราวในชีวิตประจำวันไปได้ชั่วคราว พร้อมกันนั้นทำให้เกิดอารมณ์ดีมีความสุขในความเพลิดเพลิน จึงทำให้จิตใจของผู้วิจัยได้รับการพักผ่อนเป็นการสะสมกำลัง เพื่อสามารถเผชิญกับความกลัว หรือปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาขาวิชา ศิลปกรรมศาสตร์ ลายมือชื่อนิลิต
ปีการศึกษา 2554 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก